

ความเป็นมาของคณะรัฐประศาสนศาสตร์

ชัตติยา อมรทัต

ท่านผู้อ่านที่รัก เรื่องที่จะนำมาเสนอท่านผู้อ่านต่อไปนี้เป็นเรื่องที่ได้จดจำมาจากข้อความสนทนา ระหว่างศาสตราจารย์ มาลัย ทุระนันท์ คุณบดี คณะรัฐประศาสนศาสตร์ กับ อาจารย์ศักดิ์ ศักดิ์ ผาสุขนิรันต์ อาจารย์ประจำคณะในระหว่างที่ร่วมรับประทานอาหารกันครั้งหนึ่งเมื่อไม่นานมานี้ เมื่อคณะรัฐประศาสนศาสตร์ดำรงจะออกวารสารขึ้น ผู้เขียนจึงคิดว่าในวารสารฉบับเริ่มแรกนี้ ควรจะมีเรื่องราวเสนอให้ท่านผู้อ่านได้ทราบถึงความเป็นมาของสถาบันการศึกษา แห่งนี้ไว้ด้วย และเนื่องจากผู้เขียนได้มาทำงาน ณ สถานที่นี้ ภายหลังที่ได้มีการจัดตั้งคณะฯ มาแล้วถึง ๔ ปีเศษ จึงใคร่เขียนเรื่องนี้เป็นบทสนทนาเพื่อรักษาถ้อยคำ และเนื้อเรื่องของคุณสนทนาไว้ให้ใกล้เคียงความจริงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

อาจารย์ศักดิ์ “ ท่านคุณบดีครับ ผมได้มาทำงานอยู่ที่คณะฯ นี้มาตั้งหลายเดือนแล้ว แต่ผมยังไม่เคยทราบเรื่องราวเต็มเต็งว่า คณะฯ นี้มีประวัติความเป็นมาอย่างไร และเหตุใดจึงได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ๕ ปีก่อนโน้น ในฐานะที่ท่านคุณบดีเป็นผู้ก่อตั้งคณะฯ นี้มา ท่านคุณบดีจะกรุณาเล่าเรื่องเบาะหลังการจัดตั้ง ให้ผมฟังบ้างได้ไหมครับ

ท่านคนบดี “ ได้ครับ เรื่องเดิมมีอยู่ว่า ก่อนที่ผมจะเดินทางไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๖ นั้น ผมได้รับราชการและมีโอกาสรู้เห็นวิธีปฏิบัติงานของหน่วยราชการหลายแห่งด้วยกัน ผมรู้สึกว่าการปฏิบัติงานของหน่วยราชการบางแห่งเต็มไปด้วยความต่ำช้าและขาดประสิทธิภาพเป็นเหตุให้ผู้มาติดต่อต้องเสียเวลาเป็นอันมาก กว่าจะทำธุระเสร็จได้ บางคราวประชาชนต้องเพียรไปพบเจ้าหน้าที่ครั้งแล้วครั้งเล่า เพื่อขอให้เจ้าหน้าที่จัดทำธุระให้ตามประสงค์ เพราะเจ้าหน้าที่ขี้ขลาดต้องเดินเรื่องไปขออนุญาตผู้บังคับบัญชาก่อนบ้าง เรื่องที่ทำได้แล้วยังบกพร่องต้องสอบถามเพิ่มเติมบ้าง มีงานมากยังไม่สามารถทำให้ได้บ้าง เหตุนี้ทำให้ผมเกิดความรู้สึกว่า ทำอย่างไรการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เพื่อสนองบริการแก่ประชาชนผู้มาติดต่อตั้งกล่าวถึงจะเป็นไปได้ด้วยความรวดเร็วและเรียบร้อย ดังเช่นที่เป็นอยู่ในองค์การของเอกชนทั่วไป บางคราวผมได้พบเห็นสิ่งของและเครื่องใช้ของทางราชการ ถูกทอดทิ้งปล่อยปละละเลยให้คาบแคดคร่ำฝืนและชำรุดเสียหายโดยไม่มีผู้ใดเอาใจใส่หรือรับผิดชอบ พด้นักก็เปรียบเทียบกับถ้าเป็นทรัพย์สินส่วนบุคคลคงไม่มีใครปล่อยปละเช่นนั้น อย่างไรก็ตาม ความคิดของผมในขณะนั้นคงมีอยู่ว่า ทำอย่างไรจึงจะแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านี้เสียได้ เพื่อประชาชนจะได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น และในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่จะได้ดำเนินถึงความรับผิดชอบต่อตนเองอันมีต่อประชาชนและทรัพย์สินของทางราชการ ผมไม่สามารถจะคิดอะไรได้มากไปกว่านั้น เพราะผมเป็นเพียงข้าราชการชั้นผู้น้อยคนหนึ่งเท่านั้น ”

อาจารย์ศักดิ์ “ ผมรู้สึกว่า เรื่องที่ท่านคนบดีกรุณาเล่ามา ยังไม่เกี่ยวกับการตั้งคณะรัฐประศาสนศาสตร์เลยครับ ? ”

ท่านคนบดี “ ครับ ยังไกลไปหน่อย แต่ที่ได้ทำางความไปถึงเรื่องเดิม ก็เพื่อจะให้อาจารย์ (ศักดิ์) เห็นความเป็นจริงประการหนึ่งว่า ผมมีความสนใจในปัญหาที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการบริหารราชการเป็นทุนมานานแล้ว ”

อาจารย์ศักดิ์ “ โปรดเล่าต่อไปเถิดครับ ”

ท่านคนบดี “ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ ผมได้รับทุน ก.พ. ไปศึกษาวิชา Political Science ชั้นปริญญาโท ณ ประเทศฟิลิปปินส์ และได้รับทุนให้ไปศึกษาคณะที่สหรัฐอเมริกา ผม

จึงได้พบว่าในสหรัฐอเมริกา^๕นั้นเขาได้มีการสอนวิชา^๕สาขา Public Administration โดย เฉพาะมานานแล้วในมหาวิทยาลัยใหญ่ ๆ และในหลักสูตรก็ได้มีการแยกแยะเป็นวิชา ย่อย ๆ อีกหลายวิชา เช่น Principles of Public Administration, Finance Administration, Organization, and Management, Social Welfare Administration, International Administration, Comparative Administration เป็นต้น วิชาเหล่านี้มุ่งที่จะ สอนให้นักศึกษาทราบถึงระบบและกลไกของฝ่ายบริหาร ตลอดจนหลักการบริหารราชการ เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูง มีความรับผิดชอบและประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หมายความว่าโอกาสศึกษาวิชาเหล่านี้ เพราะเป็นเรื่องที่ตรงกับความต้องการเดิม”

“นอกจากนั้น ในการศึกษาต่อ ๆ มา ผมยังได้พบว่า ไม่แต่ในสหรัฐอเมริกา เท่านั้นที่ได้มีการสอนและเข้าใจได้ในวิชา Public Administration ประเทศอื่น ๆ อีก หลายประเทศก็ได้มีสถาบันการศึกษาวิชา^๕นี้โดยเฉพาะเช่นเดียวกัน ได้แก่ Institute of Public Administration ในประเทศอังกฤษและแคนาดา Ecole Nationale d'Administration ในประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น ยิ่งมาในระยะหลัง ๆ นี้ปรากฏว่า ได้มีการตั้ง สถาบันดังกล่าวขึ้นอีกหลายประเทศ เช่น ประเทศเดนมาร์ก อียิปต์ อินเดีย พม่า ฟิลิปปินส์ เป็นต้น”

“นอกจากสถาบันที่ดงขนั้นเพื่อผลิตนักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความรู้เหมาะแก่การ เป็น นักบริหาร โดยเฉพาะแล้ว ในด้านผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณะก็ได้รวบรวม กันจัดตั้งสมาคมเพื่อประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นครั้งคราว และจัดพิมพ์เผยแพร่เรื่องราวเกี่ยวกับ Public Administration ให้สมาชิกทราบ เช่น American Society for Public Administration (ASPA) ที่เมือง Chicago สหรัฐอเมริกา และ International Institute of Administrative Science ที่กรุง Brussels ประเทศ Belgium ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศ เป็นต้น”

อาจารย์ศักดิ์ “ผมได้เห็นเรื่องคล้ายกันใกล้ประเทศไทยเข้ามาทุกทีแล้วครับ”

ท่านคนเบค “ครับ เรื่องกำลังจะมาถึงบ้านเราในไม่ช้า”

“เมื่อผมสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกและกลับจากสหรัฐอเมริกาแล้ว ผมได้เข้ารับราชการในกองควบคุมเทศบาล กรมมหาดไทย กระทรวงมหาดไทยและต่อมาได้เป็นหัวหน้ากองนั้น ผมรู้สึกว่าการศึกษาด้าน Public Administration ที่ผมได้ศึกษาค้นคว้ามาด้วยใจรักนั้น ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติราชการแก่ผมเป็นอันมาก เพราะวิชาดังกล่าวช่วยให้ผมได้เข้าใจถึงลักษณะและสภาพขององค์การขนาดใหญ่ว่ามีลักษณะและปัญหาที่สำคัญประการใดบ้าง เหล่านี้ช่วยให้ผมรู้จักการวางแผนการ วัตถุประสงค์ การตรวจตราและควบคุมงาน การประสานงาน การมอบอำนาจและความรับผิดชอบ ตลอดจนวิธีการปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาตามหลักวิชามนุษยสัมพันธ์ด้วย เป็นต้น ผมได้มีโอกาสใช้หลักวิชาที่ศึกษามาอย่างกว้างขวาง โดยมีข้ออาศัยหลัก “ผิดเป็นครู” มากนัก

อาจารย์ศักดิ์ “ครับ ผมเห็นจริงด้วย ตอนที่ผมได้รับทุนให้ไปศึกษาวิชา Public Administration ที่สหรัฐอเมริกาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๘ นั้น ผมยังจำได้ว่า รู้สึกงุนงงและอดสงสัยไม่หายว่า วิชานี้จะเป็นอย่างไร? ทำไมจะต้องศึกษาค้นคว้าในเมื่อเราได้ปฏิบัติงานกันมานานแล้วแม้จะมีได้มีการศึกษาวิชาอื่นโดยเฉพาะ? แต่หลังจากที่ผมได้ศึกษาจบแล้ว ผมจึงพบว่าแท้จริงนั้น การบริหารราชการหรือการปฏิบัติงานด้านราชการนั้น มีหลักการและวิธีการมากมายซึ่งนักบริหารและนักการศึกษาผู้สนใจในด้านนี้ ได้ค้นคว้าศึกษาและรวบรวมจนได้เป็น Principles ไม่แพ้ศาสตร์แขนงอื่นอีกทีเดียว Principles เหล่านี้จะช่วยให้เราปฏิบัติงานหรือบริหารงานได้ชัดเจนตลอดจนรู้จักวิธีแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยวิธีการอันแยบคายตามหลักที่เราได้กำหนดไว้ เมื่อหวนย้อนไปนึกถึงการปฏิบัติงานที่ผมได้ปฏิบัติไปแล้วเมื่อครั้งต้นปีก่อน จึงรู้สึกสงสารตนเองที่ต้องใช้หลัก “ผิดเป็นครู” และอาศัยหลัก “ทำตามเขาบอก” โดยมีได้มีโอกาสทราบถึงหลักเกณฑ์ที่แท้จริงประการใดเลย จริงอยู่การปฏิบัติดังกล่าว บางอย่างก็เผชิญไปตรงเข้ากับหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เราหาทราบไม่ว่า เราได้ทำตามหลักเกณฑ์ เหตุผลก็คือว่า เราไม่รู้และไม่มีหลักเกณฑ์ที่แท้จริงอยู่ในใจนั่นเอง”

“โปรดเด้าต่อไปเถอะครับ”

ท่านคณบดี “ผมคิดว่า นักศึกษาอีกหลายคนที่ได้ศึกษาวิชานี้ จะเป็นจากต่างประเทศหรือในประเทศไทยคือที่คณะฯ ของเรานักตาม คงมีความรู้สึก ดังกล่าวแล้ว เช่นเดียวกับอาจารย์แฉะผม”

“อย่างไรก็ดี ประโยชน์ที่ได้รับมาจากการศึกษาคงได้แก่ผมเองคนเดียว ความหวังเดิมที่ผมเคยคิดไว้ ว่าทำอย่างไรจึงจะหาทางเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และการสนองบริการสาธารณะให้ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็ว และเกิดความพอใจเป็นส่วนใหญ่ยังไม่บรรลุผลเลย ที่จะให้บรรลุผลเช่นนั้นได้ผมคิดว่านักบริหารและข้าราชการทั่วไปควรได้มีโอกาสศึกษาวิชานทางใดทางหนึ่ง เพื่อให้ทราบถึง หลักเกณฑ์และวิธีการที่ถูกต้อง ประการสำคัญที่สุด คือ ผมจะต้องต่อสู้กับความรู้สึกของบุคคลเป็นจำนวนมากที่เข้าใจว่า “ฉะรู้ดีแล้ว” “ฉะทำงานมานานแล้ว” ได้แก่ผู้ที่มีความรู้สึกเช่นเดียวกับตัวอาจารย์ก่อนไปศึกษาวิชานมานานนี้แหละ ขอโทษด้วย ลูกไหม?”

อาจารย์ศักดิ์ “ลูกครับ ก่อนผมไปศึกษาวิชานที่อเมริกา ผมรับราชการมาแต่เป็นเจดาดังดิบพิเศษ อาศัยความขยันหมั่นเพียร การอุทิศเวลาเพื่อประโยชน์แก่ราชการอย่างจริงจัง และการศึกษาระเบียบแบบแผนของกรมเจ้าตั้งก็ค่อนข้างกว้างขวาง ผมรู้สึก “ผมรู้ดี” พอดีสมควรและปฏิบัติงานได้ดีทีเดียว

ท่านคณบดี “แต่เดี๋ยวนี้ล่ะ?”

อาจารย์ศักดิ์ “เดี๋ยวนี้ผมกลับรู้สึก ว่าที่ทำไปนั้นเป็นการทำตามๆ เขาไปโดยมิได้มีหลักเกณฑ์อะไรที่เป็นของตนเองเลย ตอนนั้นผมไม่เคยได้ยินใครพูดถึง Principles ต่างๆ ในการบริหารราชการ เช่น Unity of Command, Scalar Principle, Span of Control, Delegation of Authority และอื่นๆ อีกเลย ฉะนั้น ตอนนั้นผมคิดว่า ถ้าให้ผมเป็นแม่กองอะไรผมคงปฏิบัติงานได้ดีกว่าแต่ก่อนๆ”

ท่านคณบดี “อาจารย์คิดว่าเดี๋ยวนี้ราชการเป็นจำนวนมากรู้จัก Terms ต่างๆ เหล่านี้ไหม?”

อาจารย์ศักดิ์ “ผมคิดว่า ส่วนใหญ่คงยังไม่ทราบ แต่คิดว่าจำนวนผู้ทราบ Principles ดังกล่าวตลอดจนวิธีใช้กำลังเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ นับแต่ได้ตั้งคณะฯ นี้ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๗

เป็นต้นมา เพราะคณะ ฯ ของเราได้มีโอกาสดูเผยแพร่วิทยากรด้านนักศึกษาก่อนหน้า
ราชการต่าง ๆ ตั้งมาศึกษาเกือบ ๓๐๐ คน ช่วยหน่วยราชการต่าง ๆ ทำการอบรมข้าราชการ
การที่ไม่มีโอกาสมาศึกษาที่คณะ ฯ อีกเกือบ ๒,๐๐๐ คน ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า จำนวนผู้
ที่ทราบหลักสูตรวิชา Public Administration กว้างเพิ่มขึ้น ”

“ ประทานโทษ ผมรู้สึกว่าท่านคนบดีและผมกำลังพูดถึงผลงานของคณะ ฯ
แต่ท่านคนบดียังมีได้กล่าวถึงการตั้งคณะ ฯ เอย

ท่านคนบดี “ เมื่อผมกำลังเดาถึงว่า ทำอย่างไรวิทยากรด้านนี้จะมีผลแผ่ไพศาลถึงผู้
หน้าที่ปฏิบัติงานของประเทศชาติเป็นส่วนใหญ่ เพื่อบริการที่สนองต่อประชาชนจะได้ดี
ขึ้นเป็นส่วนรวม และในที่สุดได้คิดว่า วิชาที่ควรเผยแพร่โดยการศึกษา ฉะนั้น
ต่อมาเมื่อผมได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑ ผมจึงได้บรรจุวิชา Public Administration เข้าไว้เป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตร
ชั้นปริญญาตรี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑ นับว่าแผนการของผมได้เริ่มขยายออกไปได้ชนิด
หนึ่งที่คณะรัฐศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นแห่งแรก ”

อาจารย์ศักดิ์ “ แต่เวลาตั้งคณะ ฯ เข้าจริง ๆ เหตุใดจึงมาอยู่ที่ธรรมศาสตร์ ? ”

ท่านคนบดี “ เรื่องเป็นอย่างนี้ครับ คือต่อมาผมได้รับแต่งตั้งให้เป็นคนบดีคณะรัฐศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ ผมจึงจัดวิชา Public Administration
เข้าไว้ในหลักสูตรการศึกษาชั้นปริญญาโทของคณะ ฯ นี้ ”

อาจารย์ศักดิ์ “ ท่านคนบดีตั้งมีสอนเองหรือเปล่าครับ ? ”

ท่านคนบดี “ ใช่ครับ ผมสอนด้วยตนเองทั้งสองแห่ง แต่ในปีต่อ ๆ มา เมื่องานผูกมัดตัวผม
มากขึ้นทุกที ผมจึงจัดให้ผู้อื่นสอนแทน และปรากฏว่าวิชาดังกล่าวยังคงสอนอยู่ในคณะ
รัฐศาสตร์ของทั้งสองมหาวิทยาลัยจนทุกวันนี้ ยิ่งกว่านั้นผมได้ทราบว่า โดยเฉพาะคณะ
รัฐศาสตร์ทศุพา ฯ นั้น เดินไกลไปถึงกับว่า เดียวเขาจัดสอน Personnel Administra-
tion, O. & M., Comparative Administration สดบังกับ General Principles of
Public Administration ในชั้นปริญญาโทด้วย ”

“ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๔ คณะ Public Administration Service (PAS) แห่งเมือง Chicago ได้จัดตั้งผู้เชี่ยวชาญขององค์การมาซึ่งประเทศไทยคณะหนึ่งตามคำขอของรัฐบาลไทย เพื่อศึกษาถึงปัญหาต่างๆ ในวงการบริหารทั่วไปของประเทศไทย คณะผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวได้ทำการศึกษาอยู่ประมาณปีเศษ และได้เขียนรายงานเสนอรัฐบาลฉบับหนึ่งผ่านทาง USOM ให้ชื่อว่า “ A Program for Strengthening Public Administration in the Kingdom of Thailand ” รายงานฉบับดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นข้อบกพร่องต่างๆ ในการจัดรูปองค์การและปัญหาในทางบริหารโดยทั่วไปของรัฐบาลไทย ซึ่งควรแก้ไข พร้อมทั้งได้เสนอแนะวิธีแก้ไขไว้มากมายตามหลักวิชา Public Administration ทั้งสิ้น การสำรวจของคณะ PAS ดังกล่าวนี้ช่วยให้เกิดความโศกเศร้าเป็นอันมากในวงการของรัฐบาลไทย

“ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ตอนต้นๆ ปี Dr. Edgar Kale ซึ่งเป็นหัวหน้าของ Public Administration Division ที่ USOM ได้มาหาผมที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และขอปรึกษาหารือว่าทาง USOM จะช่วยก่อตั้ง Institute of Public Administration เพื่อเผยแพร่วิชาการในด้านนี้แก่ข้าราชการและผู้ที่จะเข้ารับราชการในรัฐบาลไทย และถามผมว่ามีผู้ทางพอที่จะช่วยเหลือในการจัดตั้ง Institute ดังกล่าวให้สำเร็จได้หรือไม่”

อาจารย์ศักดิ์ “ ถ้ายังงั้น โชคดีเกินไปหาท่านคนบังคับเองซิครับ ”

ท่านคนบังคับ “ จะว่าเป็นโชคก็ได้ เพราะอยู่ไม่อยู่เขาก็มาเสนอจะตั้งสถาบันดังกล่าวโดยจะช่วยออกค่าใช้จ่ายให้ ผมเข้าใจว่าข้อเสนอของ USOM นั้นคงเนื่องมาจากความเห็นของคณะ PAS ที่ Chicago นั้นเอง และที่ผมว่าเป็นโชคนี้ ผมหมายถึงว่าความหวังที่ผมเฝ้าคิดมานานแคว้นนั้น มีผู้ทางจะบรรลุผลมากยิ่งขึ้น แต่มิได้หมายความว่าผมอยากเป็นคนบังคับในสถาบันใหม่ที่ตั้งขึ้นนะ ”

อาจารย์ศักดิ์ “ มิได้ครับ และผมไม่คิดว่าใครจะคิดไปเช่นนั้น เพราะขณะนั้นท่านคนบังคับก็เป็นคนบังคับคณะรัฐศาสตร์อยู่แล้ว และผมเคยทราบจากอาจารย์ชุบแต่ให้ฟังว่า ตอนนั้นท่านคนบังคับยังได้รักษาการในตำแหน่งคนบังคับของคณะ ดังผมตั้งเพราะที่ ศาสตราจารย์ ด้วยอีกหน้าทีหนึ่ง ฉะนั้น คงไม่มีใครคิดไปในทางที่ว่า ท่านคนบังคับอยากเป็นคนบังคับอีกเป็นแน่

แต่ผมกำลังคิดว่า เป็นโชคที่ท่านคนบดจะได้กระทำการบางอย่างตามที่ต้องการจะทำ คนเร บางที่ถ้าได้ทำอะไรสำเร็จตามที่คิดไว้ ก็มีความสุขและความพอใจ ซึ่งคิดมูลค่าเป็นเงินทองไม่ได้ นี่เป็นความหมายของคำ “โชค” ที่ผมกล่าว

ท่านคนบด “ ครับ ตอนนั้นผมเป็นคนบดคณะรัฐศาสตร์และรัฐการ ในตำแหน่งคนบดของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ด้วย ”

“ ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาในตอนก่อน ผมจึงได้ร่วมมือและปรึกษากับ Dr. Kale อย่างเต็มที่และด้วยความเต็มใจ ต่อมา Dr. Kale ได้เชิญ Dr. Walter Laves, Chairman ของ Government Department แห่งมหาวิทยาลัย Indiana ซึ่งเข้ามาทำการศึกษางานทางด้านอยู่ในประเทศไทย ให้เข้าร่วมปรึกษาวางโครงการด้วย ผมเองมีงานมากอยู่แต่ก็จึงได้เชิญอาจารย์ชูป ซึ่งตอนนั้นเป็นอาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ให้มาช่วยบ้าง การวางแผนจึงเป็นไปด้วยความก้าวหน้าจนเป็นลำดับมา จนผลที่สุดได้เสนอเรื่องและรายละเอียดให้ท่านอธิการบดีพิจารณา ท่านอธิการบดีโปรดเห็นชอบด้วยและได้นำเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขออนุมัติจัดตั้งคณะใหม่ในมหาวิทยาลัยให้ชื่อว่า “ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ ” สภาได้ลงมติเห็นชอบด้วย และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ เป็นผลให้มีการออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งคณะรัฐประศาสนศาสตร์ ขึ้นในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๑๘ และในฐานะที่ผมได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดตั้งโดยใกล้ชิดตั้งแต่ต้น จึงได้รับการขอร้องให้ช่วยรักษาการในตำแหน่งคนบดของคณะ ฯ นี้ด้วยอีกตำแหน่งหนึ่งจนทุกวันนี้ ”

อาจารย์ศักดิ์ “ ถัดจากนั้นคงเป็นเรื่องธรรมดาเหมือนกันการจัดตั้งองค์การทั่ว ๆ ไป ไร่ใหม่ ครับ ”

ท่านคนบด “ ไร่ครับ แต่เฉพาะคณะ ฯ นี้เรื่องยุ่งยากกว่าเล็กน้อย ที่เราตั้งคณะ ฯ ขึ้นทั้ง ๆ ที่ผู้สำเร็จการศึกษาในด้าน Public Administration จากต่างประเทศมีเพียงไม่กี่คนและส่วนมากก็มีภาระงานทำกันอยู่เป็นหลักแหล่งแล้ว การที่จะชวนให้เขาร่วมงานกับคณะ ฯ

ที่เพิ่งตั้งขึ้นใหม่ ๆ ยังไม่มีอนาคตอันแน่นอนนั้น อาจารย์คงเห็นด้วยกับผมแน่ ๆ ว่าเป็น
 ของยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวदानันท์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มิได้มีฐานะเป็นองค์การ
 ทางราชการด้วย อย่างไรก็ตาม ในที่สุดก็ได้แก้ปัญหาไปได้โดยผมได้ขอให้ทางมหาวิทยาลัย
 Indiana จัดส่งอาจารย์ฝ่ายฝรั่งมาสอนหลายวิชา ในขณะที่เดียวกันทางคณะฯ ได้จัดหา
 อาจารย์ไทยเข้าช่วยเหลือนิดละร่วมในการสอนไปด้วย นอกจากนี้ ยังได้จัดสอบแข่งขันเพื่อ
 คัดเลือกบุคคลส่งไปศึกษาวิชา ณ สหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนหลายทุน ดังที่อาจารย์เองก็
 เป็นผู้ได้รับทุนด้วยคนหนึ่ง เรื่องหลังจากนั้นอาจารย์คงทราบดีแล้ว”

อาจารย์ศักดิ์ “ครับ พอทราบบ้าง.....ขอบพระคุณมากครับ ที่ท่านคนบดกรุณาเล่าเรื่อง
 ความเป็นมาของคณะฯ ให้ฟัง ค่ะาย ๆ กับผมได้ฟังเรื่องนิยายที่เริ่มจากความฝันจนกระ
 ทั่งกลายเป็นความจริง”